

МАТЕРІАЛИ
ДВАДЦЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ
В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Одеса
17 листопада 2022 року

Україна Польща Литва Румунія
Чехія Хорватія Португалія
Німеччина Швейцарія

Ukraine Poland Lithuania Romania Czech
Croatia Portugal Germany Switzerland

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Одеська політехніка»
Навчально-науковий інститут гуманітарних наук
Кафедра психології та соціальної роботи

Співорганізатори:

Гуманітарно-економічна академія в Лодзі (Польща)
Литовський університет наук про здоров'я (Литва)
Університет Сучави (Румунія)
Західно-чеський університет (Чехія)
Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України
Головне управління праці та соціального захисту населення
Одеської обласної державної адміністрації
Громадська організація «Асоціація професійних Консультантів і
Супервізорів»

**МАТЕРІАЛИ
ДВАДЦЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНІЙ
СФЕРІ»**

17 ЛИСТОПАДА 2022 РОКУ

Одеса
2022

УДК 316.472+159.923](058)
А43

Редакційна колегія:

Головний редактор: Корнєшук В. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка»

Члени редакційної колегії:

Алмонайтене Юнона Сильвія, доктор соціальних наук, доцент кафедри психології здоров'я Литовського університету наук про здоров'я (Каунас, Литва)

Ширвінскене Гедре, доктор соціальних наук, доцент, завідувач кафедри психології здоров'я Литовського університету наук про здоров'я (Каунас, Литва)

Климанська Л. Д., доктор політичних наук, професор кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету «Львівська політехніка»

Колот С. О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка»

Пивоварчик І. М., кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання та змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Пупцев А. Є., кандидат педагогічних наук, доцент, професор Департаменту гуманітарних наук і мистецтв Європейського гуманітарного університету (Вільнюс, Литва)

Романовська Л. І., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Хмельницького національного університету

Тодорцева Ю. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка»

Федірчик Т. Д., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Рецензенти:

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Онищук В. М., доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри соціології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова

А43 Актуальні дослідження в соціальній сфері : матеріали двадцятої міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 листопада 2022 р.) / гол. ред. В. В. Корнєшук. – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2022. – 180 с.

У збірнику опубліковані матеріали українських та зарубіжних авторів, які висвітлюють проблеми психології, соціальної роботи, кадрового менеджменту та професійної підготовки фахівців.

УДК 316.472+159.923](058)

© Національний університет «Одеська політехніка»,
кафедра психології та соціальної роботи, 2022 р.

1

Проблемне поле сучасних соціальних досліджень
Problematic field of contemporary social studies

2

Кадровий менеджмент і сучасні технології управління
Staff management and modern management technologies

3

Соціальна допомога та проблеми
психологічного консультування
Social care and counseling issues

4

Сучасна теорія та практика соціальної роботи
Contemporary theory and practice of social work

5

Соціальна політика та права людини
Social policy and human rights

6

Соціальна педагогіка
Social pedagogics

7

Проблеми підготовки фахівців у вищій школі
The problems of training specialists at the university

*Автори несуть відповідальність
за унікальність тексту тез і дотримання вимог
академічної доброчесності*

Зміст

1. ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Синякова В. Б. <i>(Київ, Україна)</i>	16
Дослідження особливостей функціонування тимчасових форм життєвладштування українських підлітків, які позбавлені батьківського піклування в Швейцарії	
Домброван Т. І. <i>(Халле-Віттенберг, Німеччина)</i>	18
Соціальна та академічна підтримка українських студентів і науковців у Німеччині	
Зубченко О. С. <i>(Запоріжжя, Україна)</i>	19
Дисфункційність інституту освіти на тимчасово окупованих територіях України	
Хозраткулова І. А. <i>(Миколаїв, Україна)</i>	21
Проблема цінності професійного саморозвитку педагога під час військових подій в Україні	
Кернас А. В., Архіресва Я. С. <i>(Одеса, Україна)</i>	25
Проблема віктимблеймінгу в сучасному суспільстві	
Харитинський А. А. <i>(Київ, Україна)</i>	27
Проблема суб'єктивного благополуччя особистості в сучасній психології	
Семенкова А. М., Штень О. В. <i>(Одеса, Україна)</i>	29
Конфліктні форми поведінки особистості в теорії К. Лоренца	
Бахчеван В. Д., Семенкова А. М. <i>(Одеса, Україна)</i>	31
Проблема жіночого безробіття у контексті гендерного аспекту зайнятості населення	
Кислюк Ж. М. <i>(Тернопіль, Україна)</i>	33
Уявлення про особистісну зрілість в історичному ракурсі	
Запорожцев Є. Г. <i>(Одеса, Україна)</i>	35
Дослідження дитячо-батьківських стосунків у неповних сім'ях	
Кісла Г. О. <i>(Київ, Україна)</i>	38
Навчання і трудова зайнятість сучасних студентів. Проблема можливостей	
Норенко І. Ю. <i>(Дніпро, Україна)</i>	41
Комунікації та послідовність у наданні інформації	
Колот С. О., Бутук Ю. Г., Христич А. Л.	43
<i>(Одеса, Україна – Женева, Швейцарія),</i>	
Особливості прояву смисложиттєвих орієнтацій працівників в умовах воєнного стану	

2. КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

Корнещук В. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	46
Добір персоналу соціономічної сфери на засадах професійної надійності	
Пивоварчик І. М. (<i>Одеса, Україна</i>)	48
Технологія планування саморозвитку менеджера освіти	
Макаренко І. Є. (<i>Кривий Ріг, Україна</i>)	52
Реалізація лідерських компетенцій менеджера в освіті щодо ефективного управління змінами	
Гассаб О. В. (<i>Київ, Україна</i>)	54
Корпоративна культура як інструмент мотивації персоналу	
Глушкова Н. М. (<i>Одеса, Україна</i>)	56
Гендерні особливості управління трудовим колективом	

3. СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Кравченко О. О. (<i>Умань, Україна</i>)	59
Ресурсний центр підтримки внутрішньо-переміщених осіб: з досвіду закладу вищої освіти	
Левченко Н. В., Коляда Н. М. (<i>Умань, Україна</i>)	61
Волонтерська діяльність громадської організації: практичний аспект	
Кожокар К. С., Азаркіна О. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	63
Психологічний стан жінок – дружин військовослужбовців	
Тодорцева Ю. В., Тодорцев-Хлача К.	66
(<i>Одеса, Україна – Загреб, Хорватія</i>)	
Бібліотерапія в умовах війни	
Кернас А. В., Бурсай К. А. (<i>Одеса, Україна</i>)	68
Теоретичні аспекти використання «АСТ» в психологічному консультуванні	
Григор'єва С. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	71
Дісоціативні захисти в період війни, їх вплив на людину і суспільство. Шляхи відновлення	

4. СУЧАСНА ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Демиденко Т. М. (<i>Черкаси, Україна</i>)	74
Методи в соціальній реабілітації дітей з інвалідністю	
Коломієць О. Г. (<i>Черкаси, Україна</i>)	76
Форми та методи соціальної роботи з людьми похилого віку під час військового стану	

Чернявська С. Ю. (<i>Черкаси, Україна</i>)	78
Соціальна реабілітація підлітків, що постраждали від кібергрумінгу	
Чебанова В. О., Волошенко М. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	80
Кризовий центр як зовнішній ресурс клієнтів соціальної роботи	
Нечипорук Л. І. (<i>Рівне, Україна</i>)	82
Резилієнс-підхід в соціальній роботі в умовах надзвичайних ситуацій	
Ізотова М. С., Семенкова А. М. (<i>Одеса, Україна</i>)	84
Напрями профілактики соціального сирітства в Україні	
Кирилюк Г. В. (<i>Суми, Україна</i>)	86
Соціальна робота у повоєнні роки: інтеріоризація реалізованих практик	
Савченко А. Ю., Оксенюк О. В. (<i>Рівне, Україна</i>)	88
Технологічні аспекти соціальної роботи з молоддю	
Бутиліна О. В., Євдокимова І. А. (<i>Харків, Україна</i>)	90
Організації соціальної сфери під час війни	

5. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

Родрігес Рон А. (<i>Брага, Португалія</i>)	93
Теорема Коуза і здорове навколишнє середовище як право людини: критична перспектива	
Чернета С. Ю., Майборода В. М. (<i>Луцьк, Україна</i>)	95
Місцеві соціальні програми Луцької територіальної громади в системі соціального захисту населення	

6. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Черушева Г. Б., Пархоменко В. В. (<i>Київ, Україна</i>)	99
Принцип людиноцентризму як основа гуманізації освіти	
Мельничук В. О. (<i>Київ, Україна</i>)	101
Булінг як явище в освітньому середовищі	
Підвисоцька І. І. (<i>Чернівці, Україна</i>)	104
Насильство у шкільному середовищі: сутність, характеристики, профілактика	
Білий А. Р. (<i>Одеса, Україна</i>)	106
Основні концепції використання комп'ютерних ігор у навчанні	
Діда Г. А. (<i>Тернопіль, Україна</i>)	108
Теоретико-методологічні засади творчого саморозвитку особистості	
Шуляка-Владика Л. В. (<i>Острозьк, Україна</i>)	110
Вплив медіа-реклами на формування ціннісних орієнтацій студентської молоді	
Дереш В. С. (<i>Херсон, Україна</i>)	112
Соціально-педагогічна профілактика розладів харчової поведінки дівчат-підлітків	

7. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Равлюк Т. А. (<i>Чернівці, Україна</i>)	115
Застосування інтерактивних методів навчання у процесі вивчення майбутніми соціальними працівниками курсу «Конфліктологія»	
Корх М. В. (<i>Одеса, Україна</i>)	117
Творчі завдання з нарисної геометрії як засіб формування узагальненої орієнтовної основи навчання інженерно-графічної діяльності	
Нікон Н. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	120
Значення навчальної дисципліни «Соціальна статистика» в підготовці фахівців із соціальної роботи	
Аксьонова О. М., Горліченко М. Г. (<i>Одеса, Україна</i>)	122
Методичне супроводження математичних дисциплін у контексті STEM-освіти	
Шевченко Т. С. (<i>Суми, Україна</i>)	124
Підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери до використання мультимедійних ігрових технологій	
Конєва Т. М. (<i>Полтава, Україна</i>)	127
Генерування здоров'язбережувальної компетентності на інтегрованих заняттях	
Гончарова Н. О. (<i>Полтава, Україна</i>)	132
Особистісна і професійна готовність психолога до проведення психологічної експертизи	
Дроздова І. П. (<i>Харків, Україна</i>)	135
Загальні проблеми застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі вищої школи	
Котляр Л. І., Архирєєва Я. С. (<i>Одеса, Україна</i>)	137
Проблема академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України	
Лазарева А. О. (<i>Одеса, Україна</i>)	139
«Макдольдизація» соціальної роботи в Україні та її вплив на підготовку соціальних працівників в рамках ОК «Соціальна робота в громаді»	
Романовська Л. І., Новак М. В. (<i>Хмельницький, Україна</i>)	142
Заклад вищої освіти як чинник розвитку стресостійкості майбутніх фахівців соціальної сфери	
Пащенко В. В. (<i>Дніпро, Україна</i>)	144
Професійно важливі якості майбутнього психолога в процесі створення командно-цільової мотивації для нових членів професійної групи	
Нємцева Н. С., Нємцев Е. М. (<i>Покровськ, Україна</i>)	146
Принципи розвитку педагогічної творчості учителя початкових класів	

Ткаченко С. В. (Одеса, Україна)	149
Про доцільність викладання навчальної дисципліни «Порівняльна психологія» для студентів- психологів	
Лисенко О. М. (Одеса, Україна)	151
Освіта як чинник формування людського капіталу	
Шинкаренко Л. В., Шинкаренко В. М. (Одеса, Україна)	153
Особливості практичної складової у підготовці фахівців сфери обслуговування	
Слободянюк О. Р. (Одеса, Україна)	155
Особливості формування екологічної культури студентів	
Краснянська Н. Д. (Одеса, Україна)	157
Значення екологічної освіти у формуванні екологічної культури студентів	
Гузенко В. А. (Одеса, Україна)	159
Підготовка фахівців до соціальної роботи у сфері психічного здоров'я: виклики війни та післявоєнного стану	
Джежик О. В. (Одеса, Україна)	162
Формування фахових компетентностей під час вивчення освітньої компоненти «Професійне спілкування у соціальній роботі»	
Боделан М. В. (Одеса, Україна)	163
Особливості викладання освітнього компонента «Соціальна педагогіка» для майбутніх фахівців із соціальної роботи	
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	166
LIST OF AUTHORS	173

Ministry of education and Science of Ukraine
Odessa Polytechnic National University
Educational Scientific Institute of Humanities
Department of Psychology and Social Work

Co-organizers:

International Academy of Social Work
University of Humanitarian and Economic in Lodz (Poland)
Lithuanian University of Health Sciences (Lithuania)
University of Suceava (Romania)
West Czech University (Czech Republic)
South-Ukrainian Sociological Association of Ukraine
Odessa Regional State Administration
Department of Labour and Social Welfare

**MATERIALS
OF THE TWENTIETH INTERNATIONAL
SCIENTIFIC PRACTICAL CONFERENCE
«CONTEMPORARY RESEARCH
IN THE SOCIAL SPHERE»**

NOVEMBER 17th, 2022

ODESSA
2022

Contents

1. PROBLEMATIC FIELD OF CONTEMPORARY SOCIAL STUDIES

Syniakova V. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	16
Study of the peculiarities of functioning of temporary forms of living arrangement of Ukrainian teenagers deprived of parental care in Switzerland	
Dombrovan T. (<i>Halle-Wittenberg, Germany</i>)	18
Social and academic support for Ukrainian students and scientists in Germany	
Zubchenko O. (<i>Zaporizhia, Ukraine</i>)	19
Dysfunction of the education institute in the temporary occupied territories of Ukraine	
Khozratkulova I. (<i>Mykolaiv, Ukraine</i>)	21
The problem of the value of teacher's professional self-development during military events in Ukraine	
Kernas A., Arkhireeva Y. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	25
The problem of victimblaming in modern society	
Kharytynskyi A. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	27
The problem of subjective personal well-being in modern psychology	
Semenkova A., Shten O. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	29
Conflict forms of personality behavior in the theory of K. Lorenz	
Bakhchevan V., Semenkova A. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	31
The problems of female unemployment in the context of the gender aspect of population employment	
Kyslyuk Z. (<i>Ternopil, Ukraine</i>)	33
Idea of personal maturity in a historical perspective	
Zaporozhtsev E. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	35
Study of child-parent relations in incomplete families	
Kisla G. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	38
Education and employment of modern students. The problem of opportunities	
Norenko I. (<i>Dnipro, Ukraine</i>)	41
Communications and consistency in providing information	
Kolot S., Butuk Y., Khristich A.	43
(<i>Odessa, Ukraine - Geneva, Switzerland</i>)	
Features of the manifestation of meaningful orientation of employees under the conditions of the martial state	

2. STAFF MANAGEMENT AND MODERN MANAGEMENT TECHNOLOGIES

Korneshchuk V. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	46
Selection of staff in the socio-economic sphere on the basis professional reliability	
Pyvovarchyk I. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	48
Technology of planning the self-development of the education manager	
Makarenko I. (<i>Kryvyi Rih, Ukraine</i>)	52
Implementation of leadership competences of a manager in education regarding effective change management	
Gassab O. (<i>Kyiv, Ukraine</i>)	54
Corporate culture as a way of staff motivation	
Glushkova N. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	56
Gender characteristics of workforce management	

3. SOCIAL CARE AND COUNSELING ISSUES

Kravchenko O. (<i>Uman, Ukraine</i>)	59
Resource center for support of internally displaced persons: from the experience of a higher education institution	
Levchenko N., Koliada N. (<i>Uman, Ukraine</i>)	61
Volunteer activity of a public organization: a practical aspect	
Kozhokar K., Azarkina O. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	63
Psychological state of women – wives of military servants	
Todortseva Y., Todortsev-Hlacha Katerina (<i>Odessa, Ukraine - Zagreb, Croatia</i>)	66
Bibliotherapy in the conditions of war	
Kernas A., Bursai K. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	68
Theoretical aspects of using «AST» in psychological counseling	
Grygorieva S. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	71
Dissociative defenses in the period of war, their impact on persons and society. Ways of recovery	

4. CONTEMPORARY THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL WORK

Demydenko T. (<i>Cherkassy, Ukraine</i>)	74
Methods of social rehabilitation of children with disabilities	
Kolomiets O. (<i>Cherkassy, Ukraine</i>)	76
Forms and methods of social work with elderly people during martial status	
Cherniavska S. (<i>Cherkasy, Ukraine</i>)	78
Social rehabilitation of teenagers victims of cybergrooming	

<u>Актуальні дослідження в соціальній сфері</u>	13
Chebanova V., Voloshenko M. (Odessa, Ukraine)	80
Crisis center as an external resource for clients of social work	
Nechiporuk L. (Rivne, Ukraine)	82
Resilience approach in social work under emergency situations	
Izotova M., Semenкова A. (Odessa, Ukraine)	84
Directions of prevention of social orphanhood in Ukraine	
Kyryliuk H. (Sumy, Ukraine)	86
Social work in the post-war years: the interiorization of implemented practices	
Savchenko A., Okseniuk O. (Rivne, Ukraine)	88
Tehnological aspects of social work with young people	
Butylina O., Yevdokymova I. (Kharkiv, Ukraine)	90
Social sphere organizations during the war	
 5. SOCIAL POLICY AND HUMAN RIGHTS	
 Rodriguez Ron A. (Braga, Portugal)	93
The Coase theorem and the healthy environment as a human right: a critical perspective	
Cherneta S., Maiboroda V. (Lutsk, Ukraine)	95
Local social programs of the Lutsk territorial community in the system of social protection of the population	
 6. SOCIAL PEDAGOGICS	
 Cherusheva G., Parkhomenko V. (Kyiv, Ukraine)	99
The principle of peoplecentrism as the basis of humanization of education	
Melnychuk V. (Kyiv, Ukraine)	101
Bullying as a phenomenon in the educational environment	
Pidvysotska I. (Chernivtsi, Ukraine)	104
Violence in the school environment: essence, characteristics, prevention	
Bilyi A. (Odessa, Ukraine)	106
The basis of the concept of using computer games in learning	
Didia H. (Ternopil, Ukraine)	108
Theoretical and methodological basis of creative personality development	
Shuliaka-Vladyka L. (Ostroh, Ukraine)	110
The influence of media advertisement on the formation of value orientations of youth students	
Deresh V. (Kherson, Ukraine)	112
Social and pedagogical prevention of eating disorders in adolescent girls	

7. THE PROBLEMS OF TRAINING SPECIALISTS AT THE UNIVERSITY

Ravliuk T. (<i>Chernivtsi, Ukraine</i>)	115
Application of interactive learning methods in the studying process by future social workers of the «Conflictology» course	
Korh M. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	117
Creative tasks on Descriptive Geometry as a means of generalized indicative basis forming for studying of engineering	
Nikon N. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	120
Significance of the educational discipline «Social statistics» in the training of specialists in social work	
Aksenova O., Gorlichenko M. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	122
Methodological support of mathematical disciplines in the context of STEM-education	
Shevchenko T. (<i>Sumy, Ukraine</i>)	124
Training of future specialists in the social sphere to using multimedia game technologies	
Konieva T. (<i>Poltava, Ukraine</i>)	127
Generation of health-conservation competence at integrated classes	
Goncharova N. (<i>Poltava, Ukraine</i>)	132
Personal and professional training of psychologist to realization of psychological examination	
Drozdova I. (<i>Kharkiv, Ukraine</i>)	135
General problems of the application of information and communication technologies in the educational process of a higher school	
Kotlyar L., Arkhireeva Y. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	137
The problem of academic integrity in higher educational institutions of Ukraine	
Lazareva A. (<i>Odessa, Ukraine</i>)	139
«Macdoldization» of social work in Ukraine and its impact on the training of social workers within the framework of the EK «Social work in the community»	
Romanovska L., Novak M. (<i>Khmelnitskyi, Ukraine</i>)	142
Higher education institution as a factor in the development of stress resistance of future specialists in the social sphere	
Pashchenko V. (<i>Dnipro, Ukraine</i>)	144
Professionally important qualities of the future psychologist in the process of creating team-targeted motivation for new members of the professional group	
Niementseva N., Niementsev E. (<i>Pokrovsk, Ukraine</i>)	146
Principles of pedagogical creativity development for primary school teachers	

Tkachenko S. (*Odessa, Ukraine*)

149

Reasonable aspects of teaching the educational discipline «Comparative psychology» for psychological students

Lysenko O. (*Odessa, Ukraine*)

151

Education as a factor in the formation of human capital

Shynkarenko L., Shynkarenko V. (*Odesa, Ukraine*)

153

Features of practical warehouse in the training of service specialists

Slobodianiuk O. (*Odessa, Ukraine*)

155

Peculiarities of formation the ecological culture of students

Krasnyanskaya N. (*Odessa, Ukraine*)

157

The significance of environmental education in the formation of the environmental culture of students

Huzenko V. (*Odessa, Ukraine*)

159

Training of specialists for social work in the field of mental health: challenges of war and post-war conditions

Dzhezhyk O. (*Odessa, Ukraine*)

162

Development of professional competences during the study of the educational component «Professional communication in social work»

Bodelan M. (*Odessa, Ukraine*)

163

Features of teaching the educational component «Social pedagogics» for the future specialists in social work

LIST OF AUTHORS

173

про структуру закладу, взаємодію окремих підрозділів, діючої системи управління, маркетингової діяльності, корпоративної культури, нормативно-правової документації тощо. Студенти підводять підсумки проходження практики з обов'язковим написанням письмового звіту практики.

Проходження навчально-економічної практики передбачає участь здобувача вищої освіти у навчальних тренінгах, які охоплюють: планування експлуатаційної програми закладів гостинності; взаємодію з колегами, керівництвом, клієнтами, партнерами, акціонерами, інвесторами, органами державної влади тощо; аналіз основних економічних показників експлуатаційної програми колективних засобів розміщення та закладів ресторанного господарства; групового прийняття рішень; поведінку у конфліктних ситуаціях; процесу мотивації; висування на роль лідера та розвитку лідерських здібностей, формування довіри команди до лідера.

Виробнича практика студентів проводиться з метою узагальнення і вдосконалення здобутих ними теоретичних знань, практичних умінь та навичок на базі конкретного суб'єкта господарювання, отримання професійного досвіду та підготовки майбутніх фахівців до самостійної професійно-практичної діяльності, збирання матеріалів для написання кваліфікаційної роботи.

ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Шинкаренко В. М., Шинкаренко Л. В. Проблеми математичної підготовки майбутніх фахівців сфери послуг. Актуальні дослідження в соціальній сфері: матеріали чотирнадцятої міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 18 листопада 2019 р., С. 123–125.
2. Шинкаренко В. М., Шинкаренко Л. В. Особливості магістерської підготовки фахівців сфери послуг. Актуальні дослідження в соціальній сфері: матеріали шістнадцятої міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 17 листопада 2020 р., С. 133-135
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

Слободянюк О. Р. (Одеса, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ

Тези розглядають особливості формування екологічної культури студентів – фахівців екологічного напрямку. Аналізуються мета, завдання, принципи, зміст, методи і форми екологічної підготовки студентів.

Slobodianiuk O. (Odessa, Ukraine)

PECULIARITIES OF FORMATION THE ECOLOGICAL CULTURE OF STUDENTS

Theses consider the peculiarities of the formation of environmental culture of students, experts in the field of ecology. The purpose, tasks, principles, content, methods and forms of ecological training of students are analyzed.

Шлях до формування високої екологічної культури лежить через ефективну екологічну освіту та виховання, які здійснюються в процесі навчання, виховання, самоосвіти, а також на власному життєвому досвіді. При цьому екологічна культура виступає адаптаційним чинником людини до змін умов навколишнього середовища, яка ґрунтується на історичній взаємодії із світом природи, забезпечуючи гармонійне співіснування з довкіллям і виражається у наукових знаннях, способах практичного засвоєння моральних норм, ціннісних орієнтацій та культурних традицій.

Екологічна культура є внутрішньою суттю людини та людського суспільства, що знаходиться «всередині нас і проявляється в певних діях щодо природи». Наша епоха – час великої дисгармонії між зовнішньою культурою, що проявляється в здатності людини створювати видатні твори мистецтва, та внутрішньою культурою, дефіцит якої викликав глобальну екологічну кризу [3].

Екологічна культура є складовою сучасної культури. Вона характеризується глибоким і узагальнюючим осмисленням важливості екологічних проблем для майбутнього розвитку людства. Екологічна культура спрямована, з одного боку, на звільнення людини від жорсткої природної детермінації, а з іншого – на гармонізацію відносин між суспільством і навколишнім середовищем.

Екологічна культура передбачає формування системи наукових знань, поглядів, переконань, нового ставлення до природи, нових стратегій і технологій гармонійної взаємодії з природою, гуманістичних життєвих цінностей і орієнтирів людини.

Тому екологічна культура не є чимось несуттєвим чи вторинним для існування людини: вона становить його функціональну основу, уможливлючи доцільне й ефективне природокористування.

Процес формування основних компонентів екологічної культури фахівців екологічного напрямку повинен здійснюватися системно:

- мета, завдання, принципи, зміст, методи і форми екологічної підготовки, реалізація яких різнобічно обґрунтовуються концептуальними положеннями дослідження;

- педагогічні складові та умови формування екологічної культури майбутніх спеціалістів;

- результат, який полягає у досягненні високого та достатнього рівнів екологічної культури у студентів вищих навчальних закладів

Стрижневими елементами формування екологічної культури є: знання (засвоєння основних наукових понять про природу, екологічні проблеми); усвідомлення (формування свідомої позиції щодо довкілля); ставлення (розуміння природи як унікальної цінності та джерела матеріальних і духовних сил людини); навички (здатність практичного освоєння довкілля і його охорони); діяльність (участь у природоохоронній діяльності); уміння (участь у розв'язанні екологічних проблем); екологічний стиль мислення та відповідальне ставлення до природи [2, с. 143].

Екологічна підготовка фахівців має бути спрямована на якісне засвоєння всього обсягу теоретичних і практичних знань відповідно до програм дисциплін, самостійно аналізувати і прогнозувати наслідки нераціонального використання природних ресурсів, брати участь у проведенні екологічних експертиз, виконувати розрахунки розмірів збитків, штрафів і нормативів гранично допустимих викидів і гранично допустимих скидів, виконувати екологічну паспортизацію об'єктів, виконувати лабораторний аналіз хімічних, фізичних і біологічних показників природних і штучних об'єктів.

Основними принципами формування екокультури є міждисциплінарний підхід, який визначає місце кожної дисципліни в загальному процесі екологічної освіти, узгодження форм та методів роботи, їх постійне вдосконалення; принцип систематичності, послідовності і безперервності вивчення екологічного матеріалу; принцип єдності інтелектуального і емоційно-вольового компонентів у вивченні і поліпшенні навколишнього середовища, принцип взаємозв'язку глобального, національного і регіонального розкриття екологічних проблем у навчальному процесі, принцип професійної спрямованості навчально-пізнавальної діяльності студентів, краєзнавчий принцип, принцип комплексності, принцип патріотизму [3, с. 67].

Професійна підготовка майбутніх фахівців екологічного напрямку має завдання сформувані у студентів світоглядні ціннісні орієнтації щодо природи, екологічний стиль мислення, відповідальне ставлення до природи, набуття навичок вирішення екологічних проблем та передбачення можливих негативних наслідків діяльності людини. Тому однією з найважливіших умов забезпечення реалізації цінностей екологічної культури є високий рівень екологічної свідомості, зміст екологічних знань та постійний і безперервний

ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Корсак К., Плахотнік О. Основи сучасної екології: Навч. пос. – К.; МАУП, 2004. – 340с.
2. Педагогіка вищої школи: Навч. пос. / За ред. Е. Е. Карпової. – Одеса, 2010. – 343 с.
3. Слободянюк О. Р. Методика викладання у вищій школі. – Одеса: «ТЕС», 2007. – 135 с.

Краснянська Н. Д. (Одеса, Україна)

ЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ

У тезах розглянуто необхідність екологічної освіти у формуванні екологічної культури студентів.

Krasnyanskaya N. (Odessa, Ukraine)

THE SIGNIFICANCE OF ENVIRONMENTAL EDUCATION IN THE FORMATION OF THE ENVIRONMENTAL CULTURE OF STUDENTS

Theses consider the necessity of environmental education in the formation of environmental culture of students.
